

นิทรรศการ

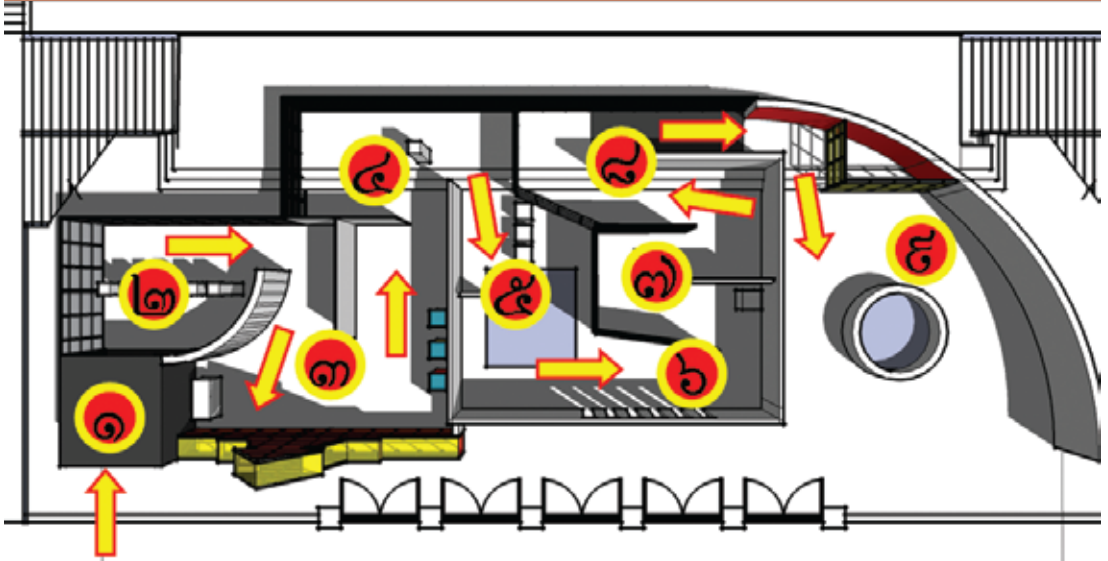
๗๕ ปี ธรรมศาสตร์
สร้างชาติ สร้างธรรม

หอจดหมายเหตุและหอประวัติศาสตร์เกียรติยศแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แนวคิดในการออกแบบ

เนื่องจากกำเนิดและประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยวิชาธรรม-ศาสตร์และการเมือง / มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มิใช่เป็นเพียงสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่คู่กับสังคมไทยมากกว่า ๗๕ ปี เท่านั้น แต่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ยังเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์สังคมการเมืองไทยอีกด้วย ทั้งในฐานะผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ จึงไม่เป็นการเกินเลยที่จะกล่าวว่า ประวัติศาสตร์ของการสร้างชาติหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองนั้น มีประวัติศาสตร์ธรรมศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งด้วย

ดังนั้น การออกแบบนิทรรศการ ๗๕ ปี ธรรมศาสตร์ สร้างชาติ สร้างธรรม จึงเป็นการนำเอาเนื้อหาของทั้งประวัติศาสตร์ ธรรมศาสตร์และประวัติศาสตร์สังคมการเมืองไทย (ที่ธรรมศาสตร์เข้าไปเกี่ยวข้อง และมีผลกระทบต่อธรรมศาสตร์) เข้ามาร้อยให้เป็นหนึ่งเดียวกันโดยผ่านเนื้อหา นิทรรศการ กราฟฟิคดีไซน์ รวมทั้งวัตถุในการจัดแสดง เพื่อให้ผู้ชม (ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาธรรมศาสตร์)

ได้ตระหนักว่า การเข้ามาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งนี้มิได้เป็นเพียงการสังกัดสถาบันการศึกษาหนึ่งเท่านั้น ทว่าเป็นหนึ่งใน “ชุมชน” ที่มีความทรงจำร่วมกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้ นิทรรศการจะเล่าเรื่องโดยใช้รูปภาพ วัตถุจัดแสดง วีดิทัศน์ คำบรรยาย และสัญลักษณ์ต่างๆ ถ่ายทอดเรื่องราวของ “ธรรมชาติ” และ “คนธรรมชาติ” ในการ “สร้างชาติ สร้างธรรม” ตามลำดับเวลา ซึ่งแบ่งเป็น ๘ โซน ดังนี้

ขณะนั้นข้าพเจ้าค่อนข้างคิดว่าเป็นเรื่องยากที่จะหาคนที่จะมาเป็น
บางทีบางประเทศนักการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้ช่วยกันทำเป็นที่
ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนกับว่าทำไมในเราจะต้องเล่นกันอยู่ในสยามในเวลา
...ข้าพเจ้าจึงไม่กล้าที่จะไปขอเป็นอยู่ไปไม่ได้ การปกครองระบอบประชาธิปไตย
ถ้าการทดลองนี้ล้มเหลวในทุกชั้นตอนจริงจะเป็นไปได้ที่จะชักจูงให้

ผู้ที่ไม่เคยชินกับระบอบประชาธิปไตยนี้ ไม่ค่อยจะเข้าใจกันนัก
เวลาหนึ่ง ด้วยข้อพิจารณาเหล่านี้ข้าพเจ้าจึงได้มีความเห็นว่าการปรับปรุงการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยในสยามเวลานี้ให้ดีขึ้น จะต้องกระทำโดยวิธีที่ค่อยเป็นค่อยไป
ประชาชนเชื่อว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นจะช่วยให้สยาม
www.thaigov.go.th

1. สยามเก่า

สะท้อนภาพและทิศทางการสังคม
การเมืองของสยามในระบอบเก่าก่อนการ
เปลี่ยนแปลงการปกครอง

อำนาจสูงสุด
ตลอดทั่วพระราชอาณาจักร
เป็นของพระมหากษัตริย์

ในเมืองไทยเราไม่มีคนสองชั้นเท่านั้น ไม่มากกว่าสองชั้น หนึ่งคือพระเจ้าแผ่นดินผู้เป็นหัวหน้า ซึ่งเขามอบให้ทรงได้ซึ่งอำนาจทุกอย่าง...
คนไทยทั่วไป ถ้าใครจะมาแทรกแซงในระหว่างคนไทยกับพระเจ้าแผ่นดิน ก็ไม่มีใครได้ความรันทนน้อยกว่าของคนไทยนัก

2. เปลี่ยนสยามเก่า สร้างสยามใหม่

บริบทของจุดก่อเกิดมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งที่สำคัญก็คือการอภิวัฒน์ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ และหลัก ๖ ประการของคณะราษฎร รวมทั้งแนวคิดของนายปรีดี พนมยงค์ ผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง

อำนาจสูงสุดของประเทศนั้นเป็นของราษฎรทั้งหลาย

สยามรัฐ
เกร็ดเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงการปกครอง
ให้แก่วิศวกรรมสยามอยู่ ๑๐๐ ปี

ประกาศคณะราษฎร ฉบับที่ ๑ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

สร้างสยามใหม่

ถึงวันนี้ นับเป็นเวลายาวนาน ๗๕ ปีล่วงแล้ว ที่ความเป็นมา ความเปลี่ยนแปลง และชีวิตของปวงข้าพเจ้ามีความกระหายใคร่รู้ของราษฎรนามธรรมศาสตร์ ได้คำนึงความสูงส่งมากับความเคลื่อนไหวของสังคม ทว่าเรื่องราวของธรรมศาสตร์และคนธรรมศาสตร์มิได้เป็นเพียงตำนานแห่งการสร้างสรรค์สังคมแห่ง หากยังเป็นชีวิตชีวาอยู่ในระบอบการปกครองบ้านเมือง และจะดำรงเป็นมรดกไปเป็นต้นตอแก่สังคมไทย ผู้รู้ความเจริญก้าวหน้าและความสุขของราษฎร

เปลี่ยนสยามเก่า

พัตน์เมื่อสยามเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ระบอบใหม่
มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง
มีความหมายต่อประวัติศาสตร์และสังคมไทย
ในฐานะสถาบันการศึกษาแห่งแรกของประเทศ
ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมไทย

3. **สำนักโหราศาสตร์** **สำนักโหราศาสตร์**

ยุคสมัยแห่งการก่อร่างสร้างตัวของมหาวิทยาลัยที่มีปรัชญาและลักษณะ
การเรียนการสอนเพื่อสร้างพลเมืองใหม่สำหรับระบอบการปกครองใหม่

**เพลงประจำ
มหาวิทยาลัย
วิศวกรรมศาสตร์
และการเมือง**

ถือกำเนิดขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๗๗
เนื้อเพลงประพันธ์โดย**ขุนวิจิตร**
มาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์)

สยามใหม่ มหาวิทยาลัยใหม่

สถาบันในระดับอนกาศที่จะมีสนับสนุนการศึกษาสมัยใหม่แก่ที่การศึกษาพระบดินคของวัดละะวังจากการปฏิรูปในสมัยรัชกาลที่ ๕ ซึ่งเริ่มด้วยการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อผลิตบุคลากรเข้ารับราชการ เช่น โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนนายร้อยทหารบก โรงเรียนนาเชือก โรงเรียนกุดชุมพวง โรงเรียนมหาเด็ก เป็นต้น

ส่วนในระดับอุดมศึกษานั้น สยามเก่ามีมหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียว ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ โดยเลื่อนฐานะจากโรงเรียนมหาดเล็กและโรงเรียนข้าราชการพลเรือนตามลำดับ

อย่างไรก็ดี ก่อนการออกิบัตร ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ ผู้มีโอกาสทางการศึกษานักจัดคอยู่ในช่วงวงคนชั้นสูง และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับสูงมีอยู่ไม่มากนัก ช่วง พ.ศ. ๒๕๕๕-๕๗ สถาบันประชากรราว ๑๕-๒๐ ล้านคน มีนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา ๕๕๘,๖๐๒ คน ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๕-๘ เพียง ๒,๒๐๖ คน ส่วนมีผลผลิตผู้สำเร็จการศึกษากิจการจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาใน พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้น ก็มีจำนวนเพียง ๖๕ คน

เมื่อสยามมีรัฐธรรมนูญ มีประชาธิปไตย ก็จำเป็นต้องมีสถาบันการศึกษาแบบใหม่เพื่อเอื้อการศึกษาอย่างเต็มที่แก่
ราษฎรและเสริมสร้างระบอบการปกครองใหม่ รัฐบาลของพระยาพหลพลพยุหเสนาจึงได้มอบหมายให้นายปรีดี พนมยงค์
หม่อมเจ้าจรัสรวโรทชากร และนายเดือน บุนนาค ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองขึ้นใน
พ.ศ. ๒๔๗๖

อีกด้านหนึ่ง นอกจากจะเป็นพหุวิทยาจากกรณีวิบัติ ๒๕๓๕ แล้ว การค้นคว้าหาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และ
การมีอันสร้งขึ้นใหม่จากปฏิกิริยาของชุมชนทางวัฒนธรรมในเขตชนบทด้วย หรือ วิทยาศาสตร์ชุมชนก็เกิดขึ้นแล้ว
เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากปฏิกิริยาทางกฎหมาย ซึ่งบางทีเมื่อละเมิดทางวิทยาศาสตร์แล้วจะก่อให้เกิดการฟ้อง ฟ้อง
ในชั้นวิธีขึ้นฟ้องอาชญาในกรณีนี้เรียกว่า ค.บ.๒๕๓๖ ระหว่างที่ขึ้นชั้นวิธีก็ถูกกระทรวงศึกษาธิการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือจัดหา
ครุภัณฑ์วัสดุเครื่องมือการสอบสวนที่โครงการสนับสนุนวิจัย ให้พิจารณาประกอบไปกับการมีกฎหมายว่ากับกรม
วิทยาศาสตร์และอิเล็กทรอนิกส์ว่าจ้างจากกรมวิทยาศาสตร์ ด้วยว่าขณะนี้วิธีขึ้นฟ้องอาชญาในชั้นวิธีถูกยกเลิก มีการขึ้น
กฎหมายทางอาชญาขึ้นชั้นวิธีนอกเหนือจากวิธีขึ้นฟ้องอาชญาชั้นวิธีดี เพื่อลดข้อพิพาทในการฟ้องอาชญาในวิธีกฎหมาย
อันเป็นวิทยาศาสตร์และอิเล็กทรอนิกส์

ในที่สุด วันที่ ๒๓ พ.ร.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏวราวุฒภคคณบดีและคณาจารย์ได้ถูกเสนอชื่อเข้าเป็นประธานสภามหาวิทยาลัยวราวุฒภคคณบดี และ ส.ร.ม. พ.ศ. ๒๕๒๖ (นับตามปฏิทินไทย) และประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคมปีเดียวกัน ต่อมาได้มีการสถาปนามหาวิทยาลัยราชภัฏวราวุฒภคคณบดีเป็นวันที่ ๒๒ เมษายน โดยคณะผู้บริหารได้ตราและลงนามในกฎบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นปฐมฤกษ์ตามลำดับ ที่ถูกโอนมาโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏวราวุฒภคคณบดี และมหาวิทยาลัยราชภัฏวราวุฒภคคณบดี

เมื่อสยามมีรัฐธรรมนูญ มีประชาธิปไตย
ก็ต้องมีสถาบันการศึกษาแบบใหม่เพื่อให้
การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ราษฎรและเสริมสร้าง
ระบบการปกครองใหม่ รัฐบาลคณะราษฎรจึง
ได้เสนอ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์
และการเมืองเข้าสู่รัฐสภาและ

ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖
ต่อมหาวิทยาลัยแห่งที่ ๒
ของสยามจึงได้สถาปนาขึ้น
เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน

พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมี
นายปรีดี พนมยงค์
ดำรงตำแหน่งเป็น
ผู้ประศาสน์การ

**แผนกเตรียมปริญญานิติศาสตร์
บริหารธุรกิจและการเมือง**

[illegible]

เป็นการรักษาสุขภาพของประชาชนให้แข็งแรง พ.ร.บ. มาตรา ๑๖ บัญญัติไว้ว่า
 เมื่อตรวจพบผู้ป่วยที่เป็นโรคติดต่ออันตราย หรือโรคติดต่อที่ติดต่อได้ง่าย
 พยาบาลหรือแพทย์ของรัฐหรือเอกชนต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขทราบ
 พยาบาลหรือแพทย์ของรัฐหรือเอกชนต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขทราบ
 พยาบาลหรือแพทย์ของรัฐหรือเอกชนต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขทราบ

[illegible][illegible]

ธรรมศาสตร์บัณฑิต

ตาม พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดัตตราชวิทยาลัย
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดัตตราชวิทยาลัย
 "จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี โท เอก
 "และการเมือง"

ทั้งนี้ที่ป็นคนหาวิธีหาเงิน นอก...
เมื่อแรกเริ่มให้คนหาเงิน...
...วิธีหาเงิน...
...วิธีหาเงิน...

ในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีนักเรียน ๘ คนเรียนในชั้นเรียนภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมมาตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
วิทยาเขตวังน้อย

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓

๒๕๕๖
บ้าน
จตุร...

พัฒนาการของ
เทคโนโลยีการเกษตร

หน้าของผู้
มหาวิทยาลัย

เผยแพร่ความรู้
ประชาธิปไตย

ให้ประชาชน
เมื่อประโยชน์

ถูกต้อเอง...

ที่จะกลายเป็นที่คั่ง
ากที่ ๕ แล้วตก
ภาพนิ่งกับเป็นที่ดิน
องของกระทรวง

พัทธ์ของ มรท.
พระยาจากประด

มี ซึ่งขณะนั้นเป็น
กระทรวงกลาโหม
บาท ซึ่งเป็นเงิน

๒๕๕๕ ต่อมา
นอให้รัฐสภาโอน
ร่างของกองทัพ

น ซึ่งก็ได้แก่พื้นที่

[illegible]

การอบรมก่อนรับปริญญา
ธรรมศาสตร์บัณฑิต

เมื่อมีมติว่า นาย สมชายได้ครอบครองที่ดินของข้าพเจ้า
ตลอดมาตั้งแต่สมัยนั้น ท่านก็จะได้รับการประกาศยกย่อง
เป็นบรรพบุรุษที่ดีของชาติ ท่านจึงต้องไปขอขมาต่อญาติพี่น้อง
ก่อนรับเป็นบรรพบุรุษของชาติที่ดีนี้ เป็นเวลา ๑๘ ปี
จนผลการพิจารณาถึงก็เห็นว่าองค์พระผู้เป็นเจ้ามีความรักอัน
ยิ่งใหญ่ต่อข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
รวมทั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
พร้อมแก่ข้าพเจ้าบรรพบุรุษองค์นี้ด้วย และโปรดเกล้าฯ ให้
พระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น ว่าที่บรรพบุรุษของชาติที่ดี
โดยทันทีจึงข้าพเจ้าขอสาธยายความถวายไว้ดี หวังเป็นอย่างยิ่ง
การส่วนนี้จักดีด้วย

การชนกันในอีกขณะมีค่าเฉลี่ยของนาจนกบทั้ง
คือชนกเกิดใหม่เมื่อเกิดของชนกโดยชนกมี ๒

412

111

444

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

[illegible]

ยุคทศวรรษ ๒๔๕๐ ซึ่งมีการเปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยและหลักสูตร ธรรมศาสตร์ถูกควบคุมและกดดันจากการเมืองภายนอกกระทั่งเป็นปัจจัยทำให้นักศึกษาสามัคคีกันลุกขึ้นสู้เพื่อความเป็นธรรม ขณะเดียวกัน ในช่วงนี้ ขบวนการนักศึกษายุคแรกก็ถือกำเนิดขึ้นที่

๓ การแบ่งมหาวิทยาลัย
การสู่การรวมศูนย์บูรณาการ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้มีนโยบายปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เข้าสู่ระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาแบบบูรณาการ (Integrated Education) ซึ่งเป็นการรวมมหาวิทยาลัยที่มีสาขาวิชาใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความประหยัดและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม

นโยบายการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับนี้ ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยที่มีสาขาวิชาใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความประหยัดและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม

การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามนโยบายฉบับนี้ ได้ส่งผลให้เกิดการรวมมหาวิทยาลัยที่มีสาขาวิชาใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความประหยัดและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม

8. โดมพี โดมห้อง

การเติบโตของธรรมศาสตร์นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งมีการขยายการศึกษาไปยังศูนย์รังสิต ศูนย์ลำปาง และศูนย์พัทยา

โดมพี โดมห้อง

โดมพิทยา
ตอบสนองการขยายตัว
ของภูมิภาคตะวันออก

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พิทยา ตั้งอยู่ที่ ต.โป่ง อ.บางละมุง จ.ชลบุรี มีพื้นที่ประมาณ ๙๐๖ ไร่ ซึ่ง ดร.ถาวร พงษ์เอก เป็นผู้รับจำนำที่ดินกระทรวงมหาดไทยเพื่อไว้เป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยเพื่อรองรับการขยายตัวของมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออก

เมื่อจากภูมิภาคตะวันออกเป็นพื้นที่เกษตรที่สำคัญของประเทศที่มีประชาชนมีความเจริญก้าวหน้าด้านอุตสาหกรรมและบริการอย่างมีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน โครงข่ายคมนาคม การพัฒนาการกระจายความเจริญสู่พื้นที่ และจึงมีผลของที่ได้ถูกกำหนดให้เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในด้านต่างๆ ของภูมิภาค ดังนั้น การตัดสินใจของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พิทยา จึงเหมาะสมในการเป็นเขตบริการทางวิชาการ การวิจัย และการพัฒนาเพื่อการพัฒนาของภูมิภาคและประเทศ ตลอดจนสนองต่อความต้องการกำลังคนเพื่อพัฒนาภาคตะวันออก

โดมลำปาง
ขยายโอกาสทางการศึกษา
ไปสู่ภูมิภาค

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง ตั้งอยู่ที่ ต.ปางขาด อ.วังใหม่ จ.ลำปาง โดยก่อตั้งโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง เป็นโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาค ตามมติสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สมัยที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ และคณะรัฐมนตรีวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาระบบวิชาการและสังคมของลำปาง

โดยเมื่อเริ่มการขยายมหาวิทยาลัยได้ถูกขยายพื้นที่เป็นพื้นที่เพื่อการเรียนการสอน ต่อมามหาวิทยาลัยได้มีบริเวณพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓๓๒ ไร่ จากศูนย์ฯ ลำปาง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปางและคณะ เพื่อเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ลำปาง

โดมรังสิต
ขยายสู่มหาวิทยาลัย
สมุทรปราการ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ตั้งอยู่ ณ ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี มีพื้นที่กว่า ๓,๐๐๐ ไร่ ซึ่งถูกจัดตั้งให้เป็นวิทยาเขตที่มีขนาดใหญ่ที่สุด และตั้งอยู่ติดกับเขตอุตสาหกรรมในจังหวัดปทุมธานี (ATP) เขตอุตสาหกรรม

แนวคิดที่จะขยายวิทยาเขตของธรรมศาสตร์ไปใช้พื้นที่บริเวณนี้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยที่ พ.ศ. ๒๕๒๖ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต ทรงมีพระราชดำริว่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ควรขยายพื้นที่ไปใช้พื้นที่บริเวณนี้ ซึ่งมีความเหมาะสมและมีความสำคัญในการพัฒนาพื้นที่บริเวณนี้ให้เป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัย

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๖ สมัย ดร.ประจักษ์ อวตัม ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ธรรมศาสตร์ได้จัดซื้อที่ดินบริเวณนี้โดยกระทรวงมหาดไทยและกรมที่ดิน

เมื่อกรมการโยธาธิการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยได้มีมติขยายการศึกษาไปใช้พื้นที่ โดยต่อมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้ใช้พื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่ และพื้นที่บริเวณนี้มีความสำคัญในการพัฒนาพื้นที่บริเวณนี้ให้เป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัย

เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕ สภามหาวิทยาลัยได้มีมติให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเรื่องการจัดตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้ใช้พื้นที่บริเวณนี้

โดยที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ สมัย ดร.ประจักษ์ อวตัม ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ธรรมศาสตร์ได้จัดซื้อที่ดินบริเวณนี้โดยกระทรวงมหาดไทยและกรมที่ดิน

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๖ สมัย ดร.ประจักษ์ อวตัม ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ธรรมศาสตร์ได้จัดซื้อที่ดินบริเวณนี้โดยกระทรวงมหาดไทยและกรมที่ดิน

เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕ สภามหาวิทยาลัยได้มีมติขยายการศึกษาไปใช้พื้นที่ โดยต่อมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้ใช้พื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่ และพื้นที่บริเวณนี้มีความสำคัญในการพัฒนาพื้นที่บริเวณนี้ให้เป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัย

ส่วนสุดท้ายของนิทรรศการจะนำเสนอเนื้อหาและสัญลักษณ์ให้ผู้ชม
 นิทรรศการคิดคำนึงถึงบทบาทของตนเองและของ
 ธรรมชาติที่จะมีส่วนร่วมในการสร้างชาติสร้าง
 ชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในโอกาสครบรอบ ๙๕ ปีของการสถาปนามหาวิทยาลัย
๒. เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกในการศึกษาเพื่อรับใช้สังคมตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย

ปรัชญาที่มอบให้เน้นเปรียบประดุจเพียงแต่ยื่นกุญแจให้เท่านั้น
ขอให้ท่านนำกุญแจนั้นไปไขคลังมหาศาลแห่งความรู้ของมนุษยชาติ
ที่โอฬาสันมาและกำลังพัฒนาอยู่ในทุกวันนี้ และกำลังจะพัฒนาต่อไปในอนาคต
ขอให้ท่านทั้งหลายได้เดินก้าวหน้าต่อไป โดยไม่ต้องกังวลบุคคลใด ๆ
ที่จะนรังแกหรือหลอกลวง ความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และสรรพวิชาทั้งปวง
ตลอดจนความก้าวหน้าของมนุษย์สังคม อาจถูกสั่งไว้ได้บางระยะเท่านั้น
แต่ในที่สุดก็ไม่นับสิ่งใด ๆ ที่จะยับยั้งไว้ได้ชั่วกาลปาวสาน
คือความก้าวหน้า: ต้องมีชัยต่อความล่าช้า

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

กลุ่มเป้าหมาย

ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ตลอดจนศิษย์
เก่าของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งประชาชนทั่วไป โดยมีกลุ่ม
เป้าหมายหลักคือ นักศึกษาธรรมศาสตร์รุ่นปัจจุบัน

รายชื่อคณะทำงานนิทรรศการ 75 ปี ธรรมศาสตร์

อาจารย์ ดร. ชาญวิทย์	เกษตรศิริ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณิ	สำราญเวทย์	ประธานคณะทำงาน
น.ส. วารุณี	โอสธารมย์	กรรมการ
นางวนิดา	จันทนทัศน์	กรรมการ
อาจารย์ ดร. ฐาปนันท์	นิพิฏฐกุล	กรรมการ
หัวหน้างานบริหารสำนักงาน	ท่าพระจันทร์	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานอาคารสถานที่ ศูนย์รังสิต		กรรมการ
นายกิตติ	นาวิกมูล	กรรมการ
น.ส. ดาวเรือง	แนวทอง	กรรมการและ
		เลขานุการ
นายศิริวุฒิ	บุญชื่น	กรรมการและผู้ช่วย
		เลขานุการ

ขอสนับสนุนการจัดทำนิตยสาร ๑๕ ปี ธรรมชาติ สร้างชาติ สร้างธรรม

กทช.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“บริหารทรัพยากรโทรคมนาคมให้เกิดประโยชน์สูงสุด
และกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมให้เกิดการแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรม”

สำนักงานเขตพื้นที่ ๑ (กรุงเทพฯ) สำนักงานใหญ่ ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑
โทรศัพท์ ๐-๒๖๖-๐๖๖ โทรสาร ๐-๒๖๖-๖๖๖

<http://www.nsc.or.th>